

Великий Голод – Голодомор

В 2003 році, українці по цілому світі відзначають 70-ліття Великого Голоду (Голодомору) в Україні 1932-33 року. Верховна Рада України прийняла постанову, що це був штучно створений ґеноцид.

В 1983-му році відзначення 50-ліття Великого Голоду відбулося тільки поза Україною. В той час Україна входила в СРСР де тогочасний режим казав, що жадного такого голоду не було. На пластових таборах 1983-го року відбувалися святочні ватри присвячені річниці Голоду. Тут подано три сценки, написані і представлені юначками на таборі 10-го куреня станиці Торонта.

1. Чому вони вмирають?

Київ, весна 1933 р. Михайло Ватченко працює інженером на заводі. Жінка його працює в бюро. Мають дві дочки – школярки. Одного дня, діти повертається додому зі школи.

Лада - Ой, та наша вчителька так багато завдає додому, що я ніколи не скінчу цього завдання.

Ксеня - Ой, Боже! (вона бачить – на хіднику лежить жінка). Дивись на цю жінку! (Підходить до неї). Вона нежива! Ходім скоріше додому, треба сказати татові!

Лада - Скоро, біжим додому! (Прибігають.)

Ксеня - Тату, тату! Ми бачили неживу жінку по дорозі! Що діється?

Тато - Це люди зі села вмирають. Не мають чого їсти. Більшовики всю їжу від селян забирають. (Хтось стукає в двері. Входить жінка з чоловіком).

Жінка - Добрий вечір, добрі родичі. В нас нема що їсти, діти плачуть з голоду. Нема хліба, нема каплі молока.

Чоловік - Прошу вас, добродію Ватченко! Ми знаємо, що ви добрі. Благачемо, дайте нашим дітям щось їсти!

Ватченко - Сідайте, сідайте! Хоч і в нас небагато їжі, поділемося з вами. Діти, принесіть їсти!

Жінка - Діти так настрашилися. Більшовики збили шиби, вломилися в хату й забрали всю їжу. Діти плачуть, не можуть спати.

Чоловік - В нашому селі цілі родини вмирають (Діти приносять їжу, завинену в хустку, і дають селянам). Дякуємо, ми вам дуже вдячні!

Жінка - Хай вас Бог благословить. (Виходять).

Ватченко - Ми мусимо допомогти. В мене є приятель-інженер в Америці. Напишу до нього листа.

(Пише, а згодом читає голосно).

“Дорогий друже! Тут у нас люди з голоду вмирають. Поможіть! Ні, ні! (Дере папір). Він мені ніколи не повірить!

Всі - Чи хтось нам повірить?

2. “Тут нема жадного голоду!”

Село Тарасівка, весна 1933 р. В селі вже кілька місяців панує голод. Відбуваються партійні сходи, на яких обговорюють, що робити бо має приїхати комісія Ліги Націй, щоб перевірити чи в Україні є голод. Входить гість з Москви.

Наталя - Здравствуйте, Леонід Петрович! Як там у Москві?

Леонід - Добре, але маємо сьогодні рішити одну важливу справу.

Наталя - Сідайте, будь ласка. Поговоримо. Павло Іванович – це Леонід Петрович, представник партії з Москви. Леонід Петрович – це Павло Іванович – секретар партії в Тарасівці.

Павло - Здравствуйте, Леонід Петрович. Про яку важливу справу ви приїхали поговорити?

Леонід - Товариші! Ліга Націй чула про ситуацію в Україні. Вона присилає делегацію до Тарасівки, щоб перевірити чи то правда, що в Україні голод.

Павло - Але що ми зробимо. Вони побачать, що люди вмирають, що нема їжі. Селянам все позабирали, навіть зерно.

Наталя - А що партія в Москві каже робити?

Леонід - Провід рішив, що голоду ніякого нема, що чутки про голод – брехня!

Павло - Тоді треба замаскувати правду.

Леонід - Провід вам у цьому допоможе. Він пришле до магазинів муку, масло, м'ясо та інші харчі.

Наталя - Ми зможемо також роздати селянам їжу. Це покаже делегації, що ми дбаємо про дюдей, що всі мають досить їсти.

Павло - Але ви знаєте, які ці селяни. Вони такі голодні, що розхапають все, що перед очима. А коли делегація приїде, не залишиться їжі.

Леонід - (Гримає кулаком об стіл). Ми мусимо запевнити, щоб таке не сталося! Ми будемо стеретти їжу, аж приїде делегація. А як хтось схоче до їжі дібратися, строго покараємо! Розтріляємо!

НАВЧАЛЬНА ГРА 07 - Ролювання (сценка)

3. Комісія приїжджає.

До села Тарасівки приїжджає Комісія Ліги Націй. Її члени: Джон Голмс – представник Канади, Містер Смітс – з Англії і Мадам Джозефін Ле Бленк – представник Франції. З ними входить перекладач Сергій, якого прислала Москва. Члени комісії підходять до селянської родини.

Містер Смітс - I see you have a lot of food.

Сергій (перекладає) - Я бачу, що у вас багато їжі.

Селянин - Ні! Це брехня! Нам не дозволено рухати цю їжу! Вони її зараз заберуть!

Сергій - He said that there is a lot of food and that everything is fine. He says they actually have too much food and can't sell it all.

Мадам Ле Бленк - Les enfants on l'air très mince. Est-ce qu'ils ont manger aujourd'hui?

Сергій - Пані питає, чи діти слухають своїх батьків?

Селяни - (Махають головами).

Містер Голмс - It seems that the rumours about a famine were greatly exaggerated. There seems to be plenty of food. We should start returning home.

Сергій - Вони кажуть що постараються вам допомогти і тоді поїдуть додому.

Селянка - Ні, Ні! Не лишайте нас! Ми голодні! Нема що їсти! Діти вмирають!

Мадам Ле Бленк - Qu'est-ce qui se passe ici? Pourquoi cette dame nous appelle? Je pense qu'il y a une problème.

Сергій - Пані каже, що коли приїде додому, подбає щоб вам вислати поміч.

Селянин - Але ви не розумієте! Ми тут вмираємо з голоду!

Сергій - Le monsieur dit qu'ils ne sont pas de bonne humeur, parce qu'ils ont planté beaucoup de blé et personne n'achète pas.

Мадам Ле Блянк - Maintenant, que tout va bien, nous pouvons y aller.

Містер Голмс - Yes, I see that we were given misleading information. There seems to be plenty of food here. We shall say so in our report.

Сергій - Пан каже, що Ліга Націй вам пришле харчі.

(Делегація відходить. Сергій відганяє селян від харчів).

Чи у Твоєї школі (державній чи українській) є документальний фільм про голод *Жнива Розпачу* чи *Harvest of Despair*?

Фільм-відео можна закупити за \$20 в українській або в англійській мові (також в еспанській).

Інформації на Інтернеті: www.interlog.com/~ucrdc або написати на адресу: ucrdc@interlog.com

Ukrainian Canadian Research & Documentation Centre
620 Spadina Ave., Toronto, Ontario M5S 2H4 Canada (Fax: 416-966-1820)

4. Напишіть свою сценку: Журналіст-брехун

(Розпишіть наступні інформації у формі інсценізації і представи на курінних сходах присвячених 70-ій річниці Великого Голоду-Голодомор).

Кореспондентом *New York Times* в Москві в 1930-их роках був Валтер Дюранте. Він був найславнішим західним журналістом між тими, що тоді працювали в ССРСР, хоч інші західні журналісти в Москві не мали високої opinii про нього. В 1932 році Дюранте виграв Премію Пулітзера (*Pulitzer Prize*) за свої "об'єктивні і інформативні" диспачі з Москви.

Коли в 1932 році почали ходити чутки в Москві, що в Україні є великий брак хліба, Дюранте заперечував, що там є серйозні проблеми з їною. Він твердив, що в Україні тільки тимчасові проблеми через те, що селяни не хотіли піддатися колективізації і палили збіжжя на полі та вбивали власну худобу. Він писав, що большевицький провід застосовує жорстокі методи бо, в його словах, *щоб всмажити омлет, треба збити яйце.*

Коли інші журналісти писали, що такі бачили голод по селах в Україні, Дюранте висмівав їх статті, хоч він сам їздив по Україні і бачив ознаки голоду. Приватно, він признавався, що люди гинуть із голоду але коли писав свої диспачі, про це нічого не згадував, а далі твердив, що голоду нема.

Советський уряд був дуже задоволений репортажами Дюранте і в листопаді 1933 року журналіст дістав унікальне інтерв'ю зі Сталіном яке появилось на першій сторінці *New York Times*.

Де можна більше довідатися про Голод '33?

1. www.ukrweekly.com (The man-made famine of '33)
2. www.infoukes.com/history
3. www.holodomor.org (подає багато посилань)
4. фільм *Жнива Розпачу* / *Harvest of Despair*
5. книжка: Robert Conquest, *Harvest of Sorrow*

